

ANKASAM bülten

8 Mayıs 2022
SAYI: 2022/18

Çin'in "Küresel Güvenlik Girişimi" ve BM Boyutu

03

Ukrayna Krizi Bağlamında Afrika
Ülkelerinin Self-Determinasyon
Sınavı ve Rusya Federasyonu

10

ABD'li Heyetin
Tayvan Ziyaretinin
Perde Arkası

İÇİNDEKİLER

ANKASAM ANALİZ

03 Ukrayna Krizi Bağlamında Afrika Ülkelerinin Self-Determinasyon Sınavı ve Rusya Federasyonu
Dr. Ceren GÜRSELER

07 Çin'in "Küresel Güvenlik Girişimi" ve BM Boyutu
Cenk TAMER

HABER-ANALİZ

10 ABD'li Heyetin Tayvan Ziyaretinin Perde Arkası
Sibel MAZREK

14 Kosova Polisine Yönelik Saldırıları: Yeni Bir Provokasyon mu?
Sibel MAZREK

BASINDA ANKASAM

18 Medya

DERGİLER

19 Uluslararası Kriz ve Siyaset Araştırmaları Dergisi

Bölgesel Araştırmalar Dergisi

Çankaya Mahallesi, Cemal Nadir Sokak, No: 20 06880,
Çankaya – Ankara/Türkiye
Tel: +90 312 474 00 46 | Faks: +90 312 474 00 45 E-posta:
info@ankasam.org

Tasarım-Dizgi: Esra Karadağ

Bu yayının tüm hakları Ankara Kriz ve Siyaset Araştırmaları Merkezi'ne (ANKASAM) aittir. 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu uyarınca kaynak gösterilerek yapılacak makul alıntılar dışında ANKASAM'ın izni olmaksızın yayının tümünün veya bir kısmının elektronik veya mekanik (fotokopi, kayıt ve bilgi depolama, vd.) yollarla basımı, yayını, çoğaltılması veya dağıtımı yapılamaz. Bu çalışmada yer alan görüş ve değerlendirmeler yazarına ait olup, kurumsal olarak ANKASAM'ın resmi görüşünü yansıtmaz.

ANKASAM ANALİZ

Ukrayna Krizi Bağlamında Afrika Ülkelerinin Self-Determinasyon Sınavı ve Rusya Federasyonu

Afrika kıtası ülkelerinin Ukrayna olaylarına tepkisi, özellikle de Batı basınında ve siyaset çevrelerinde ses getirmiştir. Afrika ülkelerinin tepkilerinin ve politikalarının uluslararası gündemde mercek altına alınmasının çeşitli nedenleri bulunmaktadır. Bunlardan ilki, Rusya Federasyonu'nun (RF) bazı Afrika ülkeleriyle ilişkilerini geliştirmesidir. Öyle ki; söz konusu ilişkiler, Moskova'nın kıtada

yeniden varlık göstermesi olarak yorumlanmıştır. Örneğin Kırım'ın RF'ye bağlanmasından sonra Moskova'ya uygulanan yaptırımlar nedeniyle Kremlin için Afrika, farklı bölgelerle ilişki geliştirme ve yaptırımların olumsuz etkisini giderme noktasında çeşitli olanaklar sağlamıştır. İkinci neden olarak özellikle de Ukrayna'nın RF tarafından işgaline yönelik kıtanın gösterdiği

Dr. Ceren GÜRSELER
ANKASAM
Uluslararası Hukuk Danışmanı

tepkinin farklılık teşkil etmesi gösterilebilir. Diğer bir ifadeyle Afrika ülkeleri, farklı bir tutum sergilemiştir. Üçüncü olarak da kıtanın self-determinasyona dair hâlâ sınav veriyor olmasıdır. Farklı örnekler, kıtanın self-determinasyon sınavında karşımıza çıkmakta olup; halen özellikle ayrılık kapsamında self-determinasyon talep eden hareketler mevcuttur.

Batı Sahra'nın yanında Mali'de Tuaregler ve Senegal'de Kazamans bölgesi, self-determinasyon talebinde bulunan bölgeler arasında yer almaktadır. Afrika ülkelerinin RF'nin 2014 senesinden beri Ukrayna'ya yönelik siyaseti ve saldırgan politikalarına tepkisi, kıtanın self-determinasyonu ve self-determinasyonu algılayışı, bu hakka yönelik tutumuyla yakından bağlantılıdır. Diğer bir ifadeyle, Afrika'da bağımsızlıkların kazanılması ve devletlerin kurulması gibi unsurların sömürgeciliğin tasfiyesiyle; yani self-determinasyonun çalıştırılmasıyla yakın ilişkisi bulunmaktadır. Çünkü Afrika'nın self-determinasyona dair bazı deneyimlerini ve siyasetini incelemek Kırım ve son olarak da Ukrayna'nın RF tarafından işgaleine yönelik kıta ülkelerinin tutumunu anlamada yararlı olacaktır.

Sömürgeciliğin tasfiyesiyle doğrudan bağlantılı olan Batı Sahra Sorunu'nun self-determinasyon bağlamında halen çözülmemesi, Güney Sudan'ın ise sömürgeciliğin tasfiyesiyle ilgisi olmamasına rağmen self-determinasyonu Sudan'dan ayrılık olarak çalıştırılabilmesi ve kıtada halen self-determinasyon taleplerinin özellikle ayrılık isteklerinin olması gibi durumlar, Afrika'nın dekolonizasyondan beri self-determinasyon sınavından geçmekte olduğunu göstermektedir.

Kıtada tartışmalı ve farklı self-determinasyon örnekleri yaşanmaktadır. Afrika'nın self-determinasyonla ilişkisi sınav bağlamında devam etse ve söz konusu ilişkilerde farklı örneklerle rastlanılsa da Afrika Birliği'nin self-determinasyon anlayışı ve uygulamaları, hakkın uluslararası hukuktaki genelgeçer kabulüne uygundur. Kısacası sınırların dokunulmazlığı ve toprak bütünlüğü Afrika için önemini korumaktadır.

2 Mart 2022 BM Genel Kurul Kararı ve Afrika

RF'nin uluslararası kamuoyunca eleştirilmesine, ağır yaptırımlara uğramasına rağmen Moskova yönetimi, Ukrayna'ya saldırılarına devam etmektedir. Özellikle de Batı tarafından yaptırıma uğrayan RF'ye yönelik tepkiler, Ukrayna Savaşı'na karşı çıkılması şeklinde olmuştur.

“ Mevzubahis seçenek ise tarafların büyük güçlerin bas-kılarını önemsemeksizin kendilerinin birbirlerine karşı kullanılmasını önleyecek iradeyi ortaya koymalarıdır. ”

Afrika ülkeleri ise muhtelif tepkiler vermektedir. Bunu en iyi gösteren unsurlardan biri, Birleşmiş Milletler (BM) Genel Kurulu'nun 2 Mart 2022 tarihli Ukrayna Kararı'dır. Söz konusu karar, 141 kabul, 35 çekimser ve 5 ret oyuyla karar kabul edilmiştir. Afrika'dan ise 28 devlet kararı kabul etmiş, 17'si çekimser oy kullanmış ve 8'i de oylamaya katılmamıştır. Toplamda 35 çekimser oyun olduğu düşünüldüğünde, Afrika'nın buna 17 oyla katkı yapması dikkate değer bir durumdur.

BM Güvenlik Konseyi'nin (BMGK) daimî olmayan üç Afrika ülkesi Kenya, Gana ve Gabon işgale giden süreçte RF'nin saldırgan politikalarını kınamıştır. Kenya, görüşünü açıklarken Afrika'nın o bilindik prensipleri olan sınırların dokunulmazlığının ve her halkın kendi kaderini tayin etmesinin altını çizmiştir. Mevcut Afrika sınırlarının uti possidetis ilkesine göre belirlendiğini, diğer bir ifadeyle sömürge yönetimleri tarafından çizilen sınırların korunduğunu dünya kamuoyuna hatırlatırken; Afrika'nın bu durumdan hoşnut olmasa da sömürge sınır-

larının kabul edildiğini vurgulamıştır.

Tepkisi en çok ses getiren Afrika ülkesi ise Güney Afrika Cumhuriyeti (GAC) olmuştur; çünkü GAC çekimser oy kullanmıştır. Gerekçe olarak ise BM Genel Kurulu kararının diplomasiye, diplomatik faaliyetlere uygun bir ortam yaratmamasını göstermiştir. Ayrıca tarafların güvenliğini sağlamak için diyalog çağrısında bulunmuştur. GAC'ın geleneksel dış politikası, Bağlantısızlar Hareketi'ne verdiği önem ve RF ile birlikte BRICS'e üye olması, ilgili kararının altında yatan diğer nedenler olarak sıralanabilir.

Son zamanlarda Moskova'yla ilişkilerini geliştiren Mali ve Orta Afrika Cumhuriyeti (OAC) de çekimser oy kullanmıştır. Uganda kullandığı çekimser oyu açıklarken Bağlantısızlar Hareketi'nin dönem başkanlığı koltuğuna oturacağını; bu yüzden tarafsızlık adına bahse konu olan kararı aldığını açıklamıştır. Fas, Namibya, Cezayir, Angola, Burundi, Gine, Ekvador Ginesi, Madagaskar, Güney Sudan, Mozambik, Zimbabve, Sudan da çekimser oy kullanmıştır. Afrika Birliği ise Ukrayna'daki durumun oldukça endişe verdiğini olduğunu belirtmiş; fakat RF'yi kınamamıştır.

Etiyopya ve Kamerun oylamaya katılmamıştır. Etiyopya, Avrupa'daki durumun endişe yarattığına dair açıklama yapmıştır. Eritre, kıtadan karara yönelik karşı oy kullanan tek ülke olmuştur.

Moritanya, Kenya, Morityus, Lesotho, Nijerya karara yönelik olumlu oy kullanmıştır. Botswana, Capo Verde, Gana, Malavi, Nijer, Şeyseller, Sierra Leone ve Zambia da kararı destekleyen diğer Afrika ülkeleri arasında yer almıştır.

Afrika'nın Kırım "Self-Determinasyon"una Yaklaşımı

Uluslararası toplum gibi Afrika için de Kırım tartışmalı bir örneği teşkil etmektedir. Kırım konusunda Afrika devletlerinin tutumu farklılık göstermektedir. Tepkilerin anlaşılması için BM Genel Kurulu'nun ilgili kararı ve kıta devletlerinin tutumu önemlidir. BM Genel Kurulu'nun 68/262 no'lu kararı Ukrayna'nın Toprak Bütünlüğü adını taşımaktadır. BM, Kırım'ı Ukrayna'nın bir parçası olduğunu yinelerken Kırım referandumunu ise geçersiz olarak tanımıştır.

Benin, Cape Verde, Çad, Gine, Kamerun, Kongo Demokratik Cumhuriyeti, Madagaskar, Malavi, Mauritius, Nijer, Nijerya, Orta Afrika Cumhuriyeti, Şeyseller, Sierra Leone, Somali, Togo, Tunus kararı kabul etmiştir. Sudan ve Zimbabve, karara hayır demiştir. Angola, Cezayir, Cibuti, Botswana, Burkina Faso, Burundi, Eritre, Etiyopya, Gabon, Gambiya, Güney Afrika, Güney Sudan, Kenya, Komorlar, Lesotho, Mali, Mısır, Moritanya, Mozambik, Namibya, Ruanda, Sao Tome ve Principe Adaları, Swaziland, Tanzanya, Uganda, Zambiya çekimser oy kullanmıştır. Ekvator Ginesi, Gana, Gine-Bisseau, Fas, Fildişi Sahili Cumhuriyeti, Kongo Cumhuriyeti ise oylamaya katılmamıştır.

Sudan, Kırım'ı savunan bir yaklaşım benimsemiştir. Cezayir ve Güney Sudan ne self-determinasyona destek vermiş ne de karşı çıkmıştır. Fas, oylamaya katılmayarak Kırım'da Batı Sahra politikasını devam ettirmiştir.

Self-determinasyon hareketlerine maruz kalan diğer ülkelerin Kırım'a yönelik tavırlarında bütünlük yoktur. Örneğin Zimbabve, sınırları içerisinde self-determinasyon hareketine sahip olan bir ülkedir; fakat karara ret oyu vermiş ve Kırım'ı desteklemiştir. Topraklarında sömürge öncesi döneme dönmek isteyen Ekvator Ginesi ise oylamaya katılmamıştır.

RF-Afrika ilişkileri

Yukarıda bahsedilen iki kararı, RF-Afrika ilişkileri kapsamında okumak mümkündür. Özellikle de Putin'in ikinci döneminde ilişkiler ivme kazanmıştır. Bu ivmeyi tetikleyen en önemli unsurlar arasında Sovyetler Birliği'nin Soğuk Savaş döneminde Afrika'ya verdiği desteği ve RF'nin Kırım politikasından sonra uluslararası yaptırımlara maruz kalması yer almaktadır. Kırım'ın Rusya'ya bağlanma kararı almasından sonra; yani 2014 yılından itibaren Afrika ülkelerinin RF'ye yaptırım uyguladığı görülmüştür.

RF-Afrika ilişkilerinde daha çok savunma ve askerî işbirliğine gidilmektedir. Örneğin Afrika'nın silah ithalatının yarısını RF'den karşılamaktadır. Afrika ile RF arasında 2019 yılında düzenlenen zirveye de değinmek gerekmektedir. Soçi'deki zirveye 43 Afrika ülkesinin devlet başkanı katılmıştır. Ekonomik ilişkilerin gelişmesi gerektiğinin altı çizilirken; Putin, Afrika'nın istikrarına önem verildiği belirtmiştir. Zirve, her 3

yılda bir toplanacaktır.

Afrika siyasetindeki öneminden hareketle GAC'ın tepkisinin incelenmesi gerekmektedir. Aynı zamanda RF ile Ukrayna arasında arabulucu olabileceğini ifade etmesi de GAC'ın tutumunu anlamaya ışık tutmaktadır. RF'nin Ukrayna'ya yönelik saldırgan politikaları başladığında GAC, Moskova'nın tutumunu kinamış ve RF'yi Ukrayna'dan çekilmeye çağırmıştır. GAC'ın 2023-2025 dönemi için BM İnsan Hakları Komitesi üyeliği girişiminin olduğu hatırlanmalı ve tepkisi de bu çerçeveden okunmalıdır.

Mali'nin Fransa'yla olan yakın askerî ilişkilerini kesip RF'ye yönelmesi de Ukrayna'daki yaşananlara dair tepkisini önemli kılmaktadır. Ülkede ardi ardına darbelerin gerçekleşmesi gerek Batı Afrika'da yalnızlaşmasına gerekse de Fransa'yla ilişkilerinin gerilmesine neden olmuştur. Özellikle de çok kısa bir süre zarfında darbelerin gerçekleşmesi, RF'ye yönelmesinde önemli bir faktör olarak değerlendirilebilir. Çünkü yukarıda da belirtildiği üzere Mali, yalnızlaştırılma girişimi altındadır. Bir diğer ifadeyle ilgili boşluğu RF doldurmuş ve çeşitli uluslararası ortamda Mali'ye verdiği desteği göstermiştir. Örneğin BMGK'nın Batı Afrika ülkelerinin önemli bir örgütü olan ECOWAS'ın yaptırımlarını benimseyen kararına Moskova, karşı oy kullanmıştır. Mali-RF ilişkisinin bir diğer

öne çıkan kısmı da Wagner'in; yani Rus paralı askerlerinin Mali'de faaliyet gösterdiği iddiasıdır. Wagner ve Afrika'daki faaliyetleri özellikle de Batılı aktörler tarafından sıklıkla eleştirilmektedir.

OAC de RF ile ilişkileri gelişen bir Afrika devletidir. Yine Wagner'in faaliyetleri ikili ilişkilerde ön plana çıkmaktadır. Öyle ki; Wagner'in Afrika'da ilk defa 2017 senesinde OAC'de faaliyet gösterdiği tahmin edilmektedir. Daha sonra RF'nin resmî askerî danışmanları OAC'ye gelmiştir. Bunun yanında ikili ilişkilerin geliştiğinden de bahsetmek mümkündür. İlişkilerinin söz konusu niteliği, RF'nin Ukrayna politikalarına ve saldırısına yönelik tepkisinden de anlaşılabilir. OAC, RF'nin Donesk ve Luhansk'ı bağımsız devletler olarak tanıma kararını desteklemiştir.

Sonuç olarak, Afrika'nın RF ile ilişkileri, özellikle Putin yönetiminin son dönemlerinde gelişmeye başlamıştır. İki tarafın da bu ilişkilerden kazanım elde ettiği söylenebilir. BM Genel Kurulu'nun gerek kırım gerekse Ukrayna'nın toprak bütünlüğü konularındaki kararlarında karşıt oy oranının az olması, Afrika'nın self-determinasyon tutumundaki başat ilkelerinin benimsenmeye devam ettiğini göstermektedir. Sınırların dokunulmazlığı ve toprak bütünlüğü ilkelerine bağlı kalınmıştır.

ANKASAM ANALİZ

Çin'in “Küresel Güvenlik Girişimi” ve BM Boyutu

21 Nisan 2022 tarihinde Boao Asya Forumu'nda konuşan Çin Devlet Başkanı Şi Cinping, Rusya tarafından da onaylanan bir kavram olan “bölünmez güvenlik ilkesi”ni destekleyen bir “Küresel Güvenlik Girişimi” önermiştir.[1] Girişim hakkında detaylı bilgi vermeyen Cinping, dünyanın tüm ülkelerin egemenliğine ve toprak bütünlüğüne saygı duyması gerektiğini ve ülkelerin “meşru” güvenlik problemlerine dikkat etmesi gerektiğini söylemiştir. Cinping, bu görüşlerini, Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin'in “bölünmez güvenlik ilkesinden yola çıkarak dile

getirmiştir. Zira Putin, Ukrayna Savaşı'yla birlikte “bölünmez-bütüncül güvenlik ilkesini” yeniden hatırlatmıştır. Yani güvenliğin kolektif olarak ele alınması gerektiğini savunmaktadır. Bu düşünceye göre; bir devletin eylemleri diğerlerinin güvenliğini tehdit ederse, bu bölünmez güvenlik ilkesinin ihlali anlamına gelir. Bu nedenle hiçbir devlet, kendi güvenliğini başkalarını tehlikeye atma pahasına güçlendirmemelidir.

Bu ilke, ilk kez 1975 yılındaki Helsinki Nihai Sene-di'nde gündeme gelmiştir. AGİT'in temelini atan

Cenk TAMER
ANKASAM
Asya-Pasifik
Uzmanı

bu toplantıda, Avrupa'nın güvenliğinin bölünmez bir bütün olarak ele alınması gerektiği ortaya atılmıştır. Şimdilerde ise Rusya tarafından sıklıkla dile getirilmektedir. Hatta bu ilkeyi Ukrayna Savaşı'nın temel gerekçesi olarak kullanmaktadır. Rusya'ya göre; NATO'nun genişlemesi kendi güvenliğini tehdit etmeye başlamıştır. Yine bu düşünceye göre NATO, kendi güvenliğini sağlama pahasına Rusya'nın güvenliğini tehlikeye atmaktadır. Bu yüzden Rusya, NATO'nun Orta ve Doğu Avrupa'dan çekilmesini talep etmektedir. 1990'lı yıllardan beri bu ilke, Rusya'nın NATO'ya karşı savunduğu en temel argüman olmuştur.

Rusya'nın savunduğu bu ilke, dünya güvenliğinin bir bütün olarak ele alınmasını gerekli kılmaktadır. Aslında bu düşünce, "Sektörel Güvenlik" ve "Bölgesel Güvenlik Kompleksi" kuramlarıyla uyumludur. Barry Buzan ve Ole Weaver gibi teorisyenlerin ortaya attığı bu kuramlara göre güvenlik, çeşitli sektörlerle ve bölgelere ayrılmalıdır. Her bölgenin güvenlik sorunları kendine özgü olacaktır. Örneğin Avrupa'nın güvenlik gündemi; Rusya ve köktendincilik-radikalizm olurken; Afganistan-Pakistan'ın güvenlik gündemi terörizm, insan ve uyuşturucu kaçakçılığı gibi konulardır. Ukrayna'daki savaş, yakın çevresindeki güvenliği olumsuz etkilemektedir. Avrupa, Baltıklar, İskandinavya, Karadeniz ve Kafkasya'nın güvenliği, Ukrayna'daki krizden en fazla etkilenen bölgelerdir.

Dünyanın geri kalanı ise savaşın ekonomik maliyetlerini üzerinde hissetmeye başlamıştır. Yani bir bölgedeki güvenlik sorunları aslında tüm dünyanın güvenliğini etkileyebilir. Örneğin Ukrayna Krizi, dünyadaki enerji ve gıda güvenliğine yönelik büyük tehditler oluşturmuştur. Yani Bölgesel Güvenlik Kompleksi kuramı artık önemini ve geçerliliğini yitirmektedir. Fakat, Çin Devlet Başkanı Şi Cinping, "Küresel Güvenlik Girişimi"nden bahsetmektedir. Çünkü Ukrayna'daki gelişmeler, Çin'in güvenliğini de doğrudan etkilemeye başlamıştır. Bu en çok Çin'in askeri, ticari, enerji ve ekonomi sektörlerinde hissedilmektedir. Rusya ve Çin'in savunduğu söz konusu "Küresel Güvenlik Girişimi"ne göre; ABD'nin bölgesel güvenlik anlayışına uygun olarak geliştirdiği NATO, QUAD ve AUKUS gibi savunma-güvenlik konseptleri, dünyanın güvenliğini tehlikeye atmaktadır. Örneğin NATO, Rusya'nın güvenliğini tehdit etmektedir. Rusya, bu güvenlik riski nedeniyle Ukrayna'yı işgale girişmiştir. QUAD ve AUKUS ise Çin için bir tehdit oluşturmaktadır. Pekin'in bu artan güvenlik riski nedeniyle Tayvan'ı işgale kalkışabileceği gündemde daha yoğun bir şekilde yer almaya başlamıştır.

Rusya ve Çin'in savundukları "Küresel Güvenlik Girişimi", esasında kendi güvenlik konseptleri olan sırasıyla Kolektif Güvenlik Antlaşması Örgütü (KGAÖ) ve Şangay İşbirliği Örgütü'yle (ŞİÖ) de

uyumlu değildir. Çünkü Rusya'nın savunduğu "bölünmez güvenlik ilkesi"nden yola çıkılırsa; KGAÖ ve ŞİÖ de yakın çevresindeki ülkelerde bir güvenlik tehdidi yaratacaktır. Halbuki bu örgütlerin çevresinde bulunan hiçbir ülke kendilerine yönelik artan bir güvenlik riskinin var olduğunu ileri sürerek Rusya'nın Ukrayna'da yaptığı gibi, bir saldırı-işgal girişiminde bulunmamışlardır. Eğer Rusya'nın Batı'ya karşı öne sürdüğü "bölünmez güvenlik ilkesi" doğru olsaydı, bugün Ukrayna, KGAÖ'nün genişlemesinden duyduğu rahatsızlığı dile getirerek komşusu Belarus'a karşı saldırı-ganca eylemlerde bulunabilirdi. Veyahut Japonya, benzer şekilde ŞİÖ'nün genişlemesinden tehdit algıladığını belirterek yakın çevresinde askeri-güvenlik adımları atabilirdi. Başka bir ifadeyle Rusya ve Çin'in kurdukları güvenlik örgütleri genişlemeye devam ederken; bu husus diğer devletler tarafından dünyanın güvenliğine tehdit olarak değerlendirilmeye başlamıştır. Öyleyse Batı'nın bölgesel güvenlik konseptleri olan NATO, QUAD ve AUKUS'un karşısında Rusya ve Çin'in bölgesel güvenlik platformları olan KGAÖ ve ŞİÖ, birbirlerini kutuplaştıran ve tırmanma yarışına neden olan "küresel bir güvenlik ikilemi"ne yol açmaktadır.

Çin Devlet Başkanı Şi Cinping, söz konusu bölgesel güvenlik örgütlerinden ziyade küresel bir güvenlik platformu oluşturmayı önermektedir. Çünkü Çin, Rusya'nın Batı'ya karşı sunduğu tezlerden ve inşa etmiş olduğu anlatıdan (narrative) etkilenmektedir. Pekin, AUKUS gibi savunma ittifaklarının kendi güvenliğine bir tehdit oluşturduğunu düşünmektedir. Rusya'nın eylemlerinden yola çıkarak Çin, yakın çevresinde saldırganlık eylemlerine girişebilir. Zira Rusya, Ukrayna'ya saldırırken NATO'nun doğuya doğru genişlemesini gerekçe göstermişti. Bu bağlamda Çin, Tayvan'a çıkarma yaparken QUAD ve AUKUS gibi oluşumların giderek genişlemesini gerekçe gösterebilir.

Peki, Çin'in ortaya attığı "Küresel Güvenlik Girişimi" uygulanabilir mi? Bu platform, dünya güvenliğini nasıl etkiler?

Öncelikle Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'ndeki beş daimi üyeye tanınan veto sistemi var olduğu sürece dünyada adil bir güvenlik mimarisi inşa etmek mümkün değildir. Rusya'nın veto yetkisi olduğu için bugün Ukrayna'daki saldırısıyla ilgili olarak BM Şartı'nın 7. Bölümü kapsamında zorlayıcı tedbirler almak mümkün değildir. Yani dünya barış ve güvenliğini tehlikeye atan bir savaş söz konusu olmasına rağmen BM sistemi, bu tehlikeyi bertaraf etmek için gerekli kararı alamamaktadır. Benzer şekilde, eğer yakın zamanda Çin, bölgesinde herhangi bir saldırganlık girişiminde bulunursa BM sistemini devreye sokmak yine mümkün olmayacaktır.

“ Mevzubahis seçenek ise tarafların büyük güçlerin bas-kılarını önemsemeksizin kendilerinin birbirlerine karşı kullanılmasını önleyecek iradeyi ortaya koymalarıdır. ”

Çin'in önermiş olduğu Küresel Güvenlik Girişimi'ne dair ayrıntılar mevcut değildir. Ancak dünyanın güvenliğini garanti altına alması için bir veto sisteminin olmaması gerekir. Her bir üyeye eşit oy hakkı tanınması gerekir. Dünyanın güvenliğini korumak için tüm üye devletler eşit sorumluluğa sahip olmalıdır. Örneğin Rusya'nın Ukrayna'ya saldırısıyla ilgili olarak kınama, yaptırım veya zorlayıcı tedbir kararları alabilmek için gereken yeter sayısı olarak üye devletlerin 3'te 2'sinin olumlu oyu kabul edilebilir. Yani dünya barış ve güvenliğini koruma sorumluluğu, BM sisteminde olduğu gibi, 5'i veto yetkisine sahip 15 üyeden oluşan Güvenlik Konseyi'ne bırakılmamalıdır. Yeni geliştirilen "Küresel Güvenlik Girişimi", aynı BM sisteminde yapıldığı gibi, tüm devletlerin imzasına sunulmalı ve anlaşmanın tüm üye devletler için bağlayıcı olması sağlanmalıdır. Bu sistemin başarılı olabilmesi için söz konusu platformda, veto yetkisine sahip olan ve bu anlamda "dünyanın jandarmalığı" vazifesini üstlenen herhangi bir "hegemon aktörün" olmaması gerekir.

Son 20 yıldır Çin ve Rusya, dünyayı artık Batı'nın yönetmediğini iddia ederek küresel sisteme meydan okumaktadır. Batı hegemonyasındaki bu sistemi yıkmak için öncelikle BM sisteminin revize edilmesi veya tamamen sonlanması gerekmektedir. Çin'in "Küresel Güvenlik Girişimi" önerisi, BM sistemine alternatif olabilir. Ancak Batılı güçler, Çin ve Rusya'nın dünyada bir "Doğu hegemonyası" inşa etmeye çalıştıklarını düşünmektedirler. Çünkü BM sistemi, Batılıların dünyada üstün-hegemonik güç olmalarına olanak sağlayacak bir zemin oluşturmaktadır. Rusya ve Çin'in ise bu düzeni değiştirmek için harekete geçtiği söylenebilir. Bu anlamda Pekin'in önerisi olan "Küresel Güvenlik Girişimi", ilerleyen günlerde çok daha fazla tartışılan bir konu haline gelebilir.

[1] "China's Xi Proposes 'Global Security Initiative', Without Giving Details", Reuters, <https://www.reuters.com/world/china/chinas-xi-says-unilateral-sanctions-will-not-work-2022-04-21/>, (Erişim Tarihi: 22.04.2022).

HABER ANALİZ

ABD’li Heyetin Tayvan Ziyaretinin Perde Arkası

Rusya ile Ukrayna arasındaki savaş devam ederken Amerika Birleşik Devletleri’nden (ABD) Çin ile Tayvan arasındaki tansiyonu yükseltecek bir adım geldi. ABD Senatosu Dış İlişkiler Komitesi Başkanı Bob Menendez ve Cumhuriyetçi Senatör Lindsey Graham’ın da aralarında bulunduğu ABD’li senatörlerden oluşan altı kişilik heyet, Tayvan’ı desteklemek amacıyla Taipei’ye ziyaret gerçekleştirdi. Söz konusu ziyarete Çin’in tepkisi gecikmedi. Çin Dışişleri Bakanlığı, ABD’nin Tayvan’la herhangi bir şekilde resmi temas kurmasına karşı çıktıklarını açıkladı. Ayrıca bakanlık, “Tek Çin” ilkesinin ve iki ülke arasında imzalanan 3 ortak bildirinin uygulanması gerektiğini hatırlatarak,

ABD’den Tayvan’la resmi temaslarını kesmesini istedi. Bununla birlikte Çin, ABD’li heyetin ziyareti sırasında ada çevresinde askeri tatbikatlar düzenledi.

ABD Genelkurmay Başkanı Orgeneral Mark Milley de Çin’in Tayvan’ı işgal etmesi durumunda “ABD’nin tıpkı Ukrayna’ya yaptığı gibi Tayvan’a da destek verebileceğini” dile getirmişti. ABD’li heyetin ihtilafli bölgeye yaptığı ziyaretin perde arkasını Ankara Kriz ve Siyaset Araştırmaları Merkezi’ne (ANKASAM) değerlendiren uzmanlar, ziyaretin Çin’e karşı bir uyarı niteliğinde olduğunu belirttiler.

Sibel MAZREK
ANKASAM Medya
Koordinatörü

Cenk TAMER
ANKASAM
Asya-Pasifik
Uzmanı

“ABD, Tayvan’ın bağımsızlığı üzerinden Çin’i provoke etmeye çalışıyor.”

ABD’nin, Tayvan’ın uluslararası örgütlere katılımını ve ülkenin bağımsızlığını desteklediğini belirten ANKASAM Asya Pasifik Uzmanı Cenk Tamer, “ABD, Tayvan’ın bağımsızlığı konusunda uzun süre Pekin yönetiminin tepkisini çekmek istemedi. Aslında gri bir strateji izlemeye çalıştı. Yani Çin’in ‘tek Çin’ ilkesini kabul etmekle birlikte Tayvan’ı desteklemeye devam etti. Bu anlamda 1979 tarihli Tayvan Yasası’na sadık kalacağını söyledi. Daha da önemlisi ABD, Avrupa ülkelerini Tayvan’la ilişkiler kurmaları yönünde cesaretlendirdi.” dedi.

ABD’nin Tayvan’ın bağımsızlığı üzerinden Çin’i provoke etmeye çalıştığını ileri süren Tamer, söz konusu bağımsızlığın Washington’un Asya-Pasifik’te Pekin’e karşı kazandığı bir zafer anlamına geleceğini söyledi. Tamer, “Washington, eğer Tayvan’ı savunacağını açık bir şekilde söylerse, Çin tehdidi artacaktır ve işgale zemin hazırlayacaktır. Yani Çin, ABD’nin Tayvan’ı savunması durumunda harekete geçecektir. Ancak Çin’in ABD’nin oyununa düşmediği görülmektedir. Dolayısıyla ABD, Çin’i savaşa çekmeyi başaramamaktadır.” değerlendirmesinde bulundu.

Çin’in buradaki hedefinin ABD’yi uluslararası hukuku çiğneyen bir hamle yapmaya zorlamak olduğunu vurgulayan Tamer, ABD’nin bu konudaki hedefinin ise dünya devletlerinin Tayvan’ın bağımsızlığını tanımmasını sağlamak olduğunu belirtti. Son olarak Tamer, “Eğer dünyada birçok devlet Tayvan’ın bağımsızlığını tanırsa, Çin’in adaya asker çıkarması da zorlaşacak ve belki de imkânsız hale gelecektir.” diye konuştu.

Chienyu SHIH
Tayvan Milli
Savunma ve
Güvenlik
Araştırmaları
Enstitüsü
Araştırmacısı

“Çin, ABD’nin Tayvan’ı bir piyon olarak kullandığını düşünüyor.”

ABD’nin temel amacının Çin’in “Tek Çin” ilkesine zarar vermek olduğunu ve Pekin’in çıkarlarını hedef aldığını belirten Tayvan Milli Savunma ve Güvenlik Araştırmaları Enstitüsü Araştırmacısı Chienyu Shih, “Pekin, Washington’un Rusya-Ukrayna Savaşı’ndan yararlandığını düşünüyor. Buna göre ABD, Tayvan’ı Çin’in Rusya’ya desteğini engellemek amacıyla bir piyon olarak kullanıyor.” yorumunu yaptı.

ABD’li heyetin Tayvan’a gerçekleştirdiği ziyaretin Washington yönetiminin Taipei’yi sıkı ve tutarlı bir şekilde desteklediğine dair olumlu bir hareket olarak görülmesi gerektiğini belirten Shih, Tayvan’ın Doğu Pasifik’te stratejik bir öneme sahip olduğunu söyledi. Ayrıca Shih, işbu ziyaretin Tayvan’ın güç kullanılarak ele geçirilmemesi için Çin’e bir hatırlatma ve uyarı niteliğinde olduğunu sözlerine ekledi.

Emekli Deniz Albay Ferhan ORAL
ANKASAM
Güvenlik
Danışmanı

“Ziyaret, Çin’in Rusya’ya karşı tutumunu değiştirmesi amacıyla yapıldı.”

ABD’li heyetin Tayvan ziyaretini, Çin’in Tayvan’a karşı güç kullanabileceği endişesinin bir yansıması olarak değerlendiren Emekli Albay Ferhan Oral, ayrıca ziyaretin, Çin’in Ukrayna’daki savaş kapsamında Rusya’ya karşı pasif tutumunu değiştirmesi amacıyla yapıldığını; ancak bunun mümkün olmadığını dile getirdi. Oral, “Ziyaret, ABD’nin tek kutuplu dünya düzenini devam ettirme çabaları kapsamında rakip iki (Çin ve Rusya) kutbu ekonomik olarak zayıflatma ve her iki ülke arasındaki dayanışmayı kırma çabalarının tezahürü olarak da okunabilir.” ifadelerini kullandı.

Konuyu askerî açıdan mercek altına alan Oral, “ABD, Pasifik’te hem ittifaklar (AUKUS-Avustralya, İngiltere, ABD İttifakı) hem de savunma alanında işbirliği yaptığı Japonya ve Güney Kore gibi ülkeler yoluyla Çin’i dengeleme çabalarının yeterli olmadığını düşünmektedir. Ayrıca ABD, yıl içerisinde Stratejik Konseptini yenileyecek olan NATO’yu da alan dışı olarak bölgede görevlendirmeye yönelik çaba gösterecektir. Aynı şekilde Ukrayna Savaşı sonrası Avrupa güvenliğinin ABD’siz sağlanamayacağını görmekle birlikte AB’nin de geçtiğimiz ay Dış İlişkiler Konseyi tarafından onaylanarak yayınlanan “Stratejik Pusula”sında Hint-Pasifik’te deniz varlığını güçlendirmeye yönelik ifadeler dikkat çekmektedir.” değerlendirmesinde bulundu.

Dr. Ahmet Bülent Meriç
Emekli Büyükelçi

“ABD, Çin’in müdahalesine karşı Tayvan’ın asimetrik mücadele yeteneklerini güçlendirmeyi vaat ediyor.”

Tayvan’a bir heyet göndererek ABD’nin Çin’e bir mesaj verdiğini ifade eden Emekli Büyükelçi Ahmet Bülent Meriç, Washington’un Pekin’e daha önce de Ukrayna konusunda Rusya’ya destek çıkmaması ve savaşın barışçıl bir şekilde çözümüne katkıda bulunması gerektiği yönünde mesajlar verdiğini hatırlattı.

Çin’in “Erişimi Engelleme-Bölgeden Men Etme (Anti Access/Area Denial-A2/AD)” stratejisi kapsamında Tayvan’ı balistik ve seyir füzeleriyle kendi askerî alanı içerisine aldığını ve dolayısıyla ABD’nin Tayvan’a müdahale imkanının ortadan kalktığını belirten Meriç, Pekin’in Tayvan’ın yakınına bir yığma yaptığını söyledi.

1979 tarihli Tayvan İlişkiler Yasası ve 2019 tarihli Tayvan Müttefikleri Uluslararası Koruma ve Geliştirme İnisiyatifi Yasası’na değinen Meriç, “ABD, ‘Taipe Act’ ismi verilen kanunlarla Tayvan’ın güvenliğini garanti altına alıyor. Ancak bu kanunlarda ABD’nin Tayvan’a yönelik güvenlik ve savunma taahhüdü çok muğlak bir şekilde kaleme alınmış. Bu muğlaklık da ABD’nin işine yarıyor, diplomaside bu durumdan yararlanılır. Bu bir şekilde caydırıcılık sağlıyor. Dolayısıyla ABD’li heyetin bölgeye yaptığı ziyaretle bu caydırıcılık sürdürülmeye çalışılıyor. Yani ABD bu ziyaretle, Çin’in müdahalesine karşı Tayvan’ın asimetrik (hibrit) mücadele yeteneklerini güçlendirmeyi vaat ediyor.” değerlendirmesinde bulundu.

Ayrıca Meriç, ABD’nin, Çin’in A2/AD stratejisine karşı yeni bir strateji geliştirdiğini ve bu kapsamda katmanlı füze savunma sistemini o bölgeye yerleştirerek Tayvan etrafında önlemlerini aldığını ifade etti.

Mehmet Emre ÖZTÜRK
Gazeteci

“Ziyaret, bölgede güvenlik ve istikrarı zedeleyebilir.”

ABD’nin Tayvan’a daha önce birçok ziyaret gerçekleştirdiğinin altını çizen Gazeteci Mehmet Emre Öztürk, heyette yer alan senatörlerin Çin’e karşı keskin bir duruş sergilediklerini vurguladı. Öztürk, “Bölgesel anlamda ziyaretin, güvenlik ve istikrarı sarsıcı adımlar taşıdığı göz önünde bulundurulmalı. Tayvan’ı resmi olarak tanıyamayan ABD, diplomatik faaliyetlerini de gayriresmi olarak Tayvan Amerikan Enstitüsü üzerinden yürütme eğilimi gösteriyor. ‘Tek Çin’ ilkesine zarar verici bu tür adımlar, Çin ile Tayvan yönetimi arasında tanrıyonu daha fazla artırmaktadır. Tsai Ing-wen yönetiminin, ABD ile attığı her adım anakara Çin’de daha sert söylemlerin ortaya çıktığını gösteriyor.” dedi.

Ziyaret karşısında Çin Halk Kurtuluş Ordusu’nun Tayvan Adası’nın çevresindeki hava ve deniz sahalarında tatbikat düzenlediğini hatırlatan Öztürk, 1971 yılında Birleşmiş Milletler (BM) tarafından kabul edilen “Tek Çin” ilkesi sayesinde günümüzde Çin’in önemli bir meşruiyet dayanağının olduğunu söyledi. Bu anlamda Öztürk, Çin’in gayriresmi yollardan Tayvan üzerinden gelecek her türlü siyasi kışkırtmaya karşı çıktığını söyledi.

HABER ANALİZ

Kosova Polisine Yönelik Saldırılar: Yeni Bir Provokasyon mu?

Kosova ile Sırbistan arasındaki gerginlik, Kosova polisine Sırbistan sınırından yapılan saldırılar nedeniyle yeniden tırmandı. Kosova İçişleri Bakanlığı, ülke polisinin Sırbistan sınırı yakınlığında dört farklı saldırıya uğradığını açıkladı. Bakanlık, el bombası ve AK47 ile yapılan saldırıları terör eylemi olarak nitelendirdi. Kosova Başkanı Albin Kurti ise saldırıların Sırbistan tarafından yapıldığını öne sürdü. Kurti, "Bu, Cumhuriyetimizin tüm topraklarında organize suç ve yolsuzluğa karşı hukukun üstünlüğünü koruma mücadelemizi ne caydıracak ne de durduracaktır. Sırbistan'ı aralarında Kosovalı Sır-

pların da olduğu polisimize yönelik şiddetli terör saldırılarını kınamaya ve bu saldırılara mesafe koymaya çağırıyorum." dedi. Ancak Sırbistan tarafından saldırılara ilişkin bir kınama mesajı gelmedi. Priştine'deki Amerika Birleşik Devletleri (ABD) ve Avrupa Birliği (AB) Büyükelçilikleri ise Kosova Hükümeti'ni saldırıların kaynağı hakkında spekülasyon yapmaktan kaçınmaya çağırdı.

İki ülke arasındaki krizi tırmandıran saldırıları Ankara Kriz ve Siyaset Araştırmaları Merkezi'ne (ANKASAM) değerlendiren uzmanlar, Sırbistan'ın yaklaşımına dikkat çekiyorlar.

Sibel MAZREK
ANKASAM Medya
Koordinatörü

Doç. Dr. Nuri KORKMAZ
ANKASAM
Avrasya
Danışmanı

"Saldırılarda Sırbistan'ın parmağı olabilir."

Gelişmeleri değerlendiren ANKASAM Avrasya Danışmanı Doç. Dr. Nuri Korkmaz, "Kosova, doğrudan Sırbistan'ı suçlamadan saldırıları terör eylemi olarak nitelendirdi. Sırbistan ise Kosova'yı milliyetçilik yapmakla suçladı. Bu tarz suçlamalar, iki taraf arasında kutuplaşmaya yol açmaktır." dedi.

Kosovalı karar alıcılarda, Sırbistan'ın Ukrayna'daki savaş nedeniyle Rusya'nın desteğini alarak revizyonist politikalar yürütebileceği yönünde bir endişe bulunduğunu ifade eden Korkmaz, "Sırbistan, kendisini Balkanlar'da bazı değişiklikler isteyebilecek konumda olan bir ülke olarak görmektedir. Kosova da kaygılarını bu tarz saldırıları örnek göstererek yüksek sesle dile getirmeye başlamıştır." değerlendirmesinde bulundu.

Son olarak Korkmaz, Belgrad yönetiminin temel hedefinin Kosova'yı yeniden sınırları içerisine dahil etmek olduğunu öne sürdü.

Shpat BALAJ
Kosova
Güvenlik
Araştırmaları
Merkezi (KCSS)
Araştırmacısı

"Saldırıları, Kosova polisinin organize suçlarla mücadele kapasitesini ölçmek için yapıldı."

Saldırılarından önce Kosova polisinin ülkenin kuzeyinde organize suçlara karşı bir dizi çalışma yaptığını belirten Kosova Güvenlik Araştırmaları Merkezi (KCSS) Araştırmacısı Shpat Balaj, ekonomik ve siyasi çıkarları olan bazı aktörlerin çıkarlarının bu çalışmalardan etkilendiğini ve Belgrad'ın bölgedeki etkisini sürdürme çabalarını en aza indirdiğini söyledi.

Saldırıların Kosova polisinin organize suçlarla mücadele kapasitesinin test edilmesi amacıyla yapıldığını öne süren Balaj, "Kuşkusuz bu saldırılar, Belgrad'daki yetkililerin bilgisi dahilinde gerçekleştirilmiştir. Gelişmeler, Milan Radojicic gibi ülkenin kuzeyinde bulunan önemli organize suç unsurları ve bunların güvenliğini sağlayan Vucic rejimiyle yakından ilişkilidir. Dolayısıyla Sırbistan Hükümeti, bölgedeki organize suç unsurlarını siyasi bir araç olarak kullanarak Kosova'yı istikrarsızlığa sürüklemeye çalışmaktadır." dedi.

Balaj, saldırılan uluslararası toplum tarafından görmezden gelindiğini vurgulayarak "AB, Sırbistan karşısında taviz vererek istemeden Kosova Polisi gibi kurumların güvenilirliğini azaltıyor. Suç teşkil eden ve siyasete zarar veren eylemler, tüm aktörler tarafından şiddetle kınanmalı, organize suçla mücadele ve Sırp toplumunun refahı ve güvenliğinin iyileştirilmesi, güçlü bir şekilde desteklenmeli." değerlendirmesinde bulundu.

**Mümtaz
AYDEMİR**
Emekli Albay

“Ukrayna’daki savaş bu bölgeyi etkiliyor.”

Kosova’nın kuzeyinde yaşayan Sırplarla olan anlaşmazlığın uzun yıllardır devam ettiğini hatırlatan Emekli Albay Mümtaz Aydemir, bölgede etnik milliyetçiliğin güçlü olması sebebiyle bu tür gelişmelerin yaşanabileceğine dikkat çekti. Aydemir, “Sırbistan, Kosova’daki varlığını sürdürmek için buradaki unsurlarını kullanmaya çalışıyor. Kosova da Arnavut yanlısı bir politika benimsiyor ve kendisini AB ve Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü’nde (NATO) görmek istiyor. Ukrayna’daki savaş burayı da etkiliyor. Ayrıca olaylara Rusya’nın da etkisi olabilir.” dedi.

ABD ve AB Büyükelçilerinin Kosova’ya spekülasyon yapmama çağrısında bulunan uyarılarına da değinen Aydemir, “Ukrayna’da olaylar karışırken bir de Balkanlarda bir sorun çıkması istenmiyor. Bu yüzden Batı, olayların tırmanması için bu tür uyarılar yapıyor.” ifadelerine yer verdi.

Murat BİLHAN
Emekli Büyükelçi

“İki ülkenin farklı etnik yapılara sahip olması, çatışmaları kaçınılmaz kılıyor.”

Kosova Hükümeti tarafından terör saldırısı olarak nitelendiren eylemleri, iki ülke arasındaki ilişkiler bağlamında ele alan Emekli Büyükelçi Murat Bilhan, iki ülke vatandaşlarının aynı coğrafyada yaşamalarına rağmen çok farklı etnik, dini ve kültürel yapılara sahip olduğunu ve bundan dolayı çatışmaların kaçınılmaz hale geldiğini söyledi.

Bilhan, “Nasıl ki Kiev, Ruslar için bir bakıma kutsallık taşıyorsa, Kosova da Sırp milliyetçileri için aynı anlamı taşımaktadır. Sanırım bu kutsallık atfetme olayı, Slavlara mahsustur. Halbuki bu coğrafyada üçüncü ülkelerin burayı yönetmesiyle tarihi çözümler üretilebilmiştir. Romalılar ve Osmanlılar buna örnek gösterilebilir. Eski Kosova’dan farklı olarak günümüzde bu küçük toprak parçasına Slavlar egemen değil; Arnavut asıllılar çoğunluğu (%92) oluşturmakta ve egemenlik onlara verilmiş durumda. Bunun hazmedilmesi, özellikle de Yugoslavya’nın dağılmasından sonra Sırplar açısından çok zor olmuştur.” şeklinde konuştu.

Alban BOGAJ
Gazeteci

“Saldırıları, Belgrad’ın kafa karışıklığı yaratmak için oynadığı bir oyun.”

Kosova’nın kuzeyindeki sorunların Balkanların en kırılgan meselelerinden biri olduğunu söyleyen Gazeteci Alban Bogaj, “Kosova, özellikle de organize suçların işlendiği ve bazı çetelerin bulunduğu bu bölgede daha fazla egemenlik kurmayı ve bölgesel istikrarı sağlamayı amaçlıyor. Kosova’nın bu bölgesi, son 20 yılda devam eden gerilimlerle tanınıyor. Ayrıca bölge, Sırbistan tarafından finanse edilen yapılar aracılığıyla Kosova’da etnik gruplar arası gerilimi kışkırtmak ve Batı’ya şantaj yapmak için kullanılıyor.” dedi.

Bogaj, Kosova’nın kuzeyinde Kosova polisine yönelik saldırılar, Belgrad yönetiminin ülkedeki yapılar aracılığıyla kafa karışıklığı yaratmak ve Batı’ya şantaj yapmak için oynadığı bir oyundur.” değerlendirmesinde bulundu.

BASINDA ANKASAM

5 Mayıs 2022

Ankara Kriz ve Siyaset Araştırmaları Merkezi (ANKASAM) Avrasya Uzmanı Dr. Sabir Askeroğlu, Rusya-Ukrayna Savaşı'na ilişkin Haber Global'e değerlendirmelerde bulundu.

5 Mayıs 2022

Ankara Kriz ve Siyaset Araştırmaları Merkezi (ANKASAM) Başkanı Prof. Dr. Mehmet Seyfettin Erol'un "Bölgesel-Küresel Siyasette Kırım Jeopolitiğinin Anlamları" başlıklı yazısı Pan-Avrupa Enstitüsü bünyesinde faaliyet gösteren Baltık Kıyı Ekonomileri (BRE) platformunun websitesinde yayınlandı.

6 Mayıs 2022

Ankara Kriz ve Siyaset Araştırmaları Merkezi (ANKASAM) Başkanı Prof. Dr. Mehmet Seyfettin Erol'un Rusya-Ukrayna Savaşı'na ilişkin The Epoch Times'a yaptığı değerlendirme, İngiltere merkezli haber portalı Leave EU Now'da paylaşıldı.

Ankara Kriz ve Siyaset Araştırmaları Merkezi (ANKASAM) bünyesinde faaliyet gösteren ve uluslararası hakemli dergi olan Uluslararası Kriz ve Siyaset Araştırmaları Dergisi'nin son sayısı yayımlanmıştır. Academic Keys, ASOS Index, CEEOL, Cite Factor, DRJI, Index Copernicus, İdeal Online, Research Bible, Sindex ve TÜBİTAK DERGİPARK veri tabanları tarafından taranan dergimize aşağıdaki bağlantı üzerinden ulaşabilirsiniz.

ULUSLARARASI KRİZ VE SİYASET ARAŞTIRMALARI DERGİSİ CİLT V , SAYI II

BÖLGESEL ARAŞTIRMALAR DERGİSİ

Ankara Kriz ve Siyaset Araştırmaları Merkezi (ANKASAM) bünyesinde faaliyet gösteren ve uluslararası hakemli dergi olan Bölgesel Araştırmalar Dergisi'nin son sayısı yayımlanmıştır. Academic Keys, ASOS Index, CEEOL, Cite Factor, DRJI, Index Copernicus, İdeal Online, Research Bible, Sindex ve TÜBİTAK DERGİPARK veri tabanları tarafından taranan dergimize aşağıdaki bağlantı üzerinden ulaşabilirsiniz.

ANKASAM BÖLGESEL ARAŞTIRMALAR DERGİSİ CİLT V , SAYI II

